

Aan de gemeenteraad

Datum : 19 september 2023
Zaaknummer : 3899215
Contactpersoon : Dion Vreman
Telefoonnummer : 026 3772507

Onderwerp: Centrale stemopneming

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om de uitslag van de verkiezing voor de Tweede Kamer in november vast te stellen door centrale stemopneming. Dat doen we deze eerste keer bij proef en gaan we naderhand inhoudelijk en financieel evalueren.

Inleiding

Op 1 januari 2023 is de wet Nieuwe Procedure Vaststelling Verkiezingsuitslagen (NPVV) ingevoerd. Hiermee hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om te kiezen voor centrale stemopneming voor het vaststellen van de verkiezingsuitslagen.

In Arnhem hebben we tot op heden de stemmen decentraal geteld. Daarbij worden op de avond van de stemming op het stembureau de stemmen per lijst én per kandidaat geteld. Het gemeentelijk stembureau (GSB) controleert de volgende dag de processen-verbaal van de stembureaus. Bij (vermoedelijke) fouten worden de stemmen van dat stembureau geheel of gedeeltelijk opnieuw geteld.

Bij centrale stemopneming worden op de verkiezingsdag na het sluiten van de stembureaus alleen de stemmen per partij geteld. De stempassen, kiezerspassen, volmachten en stembiljetten worden verzegeld en overgebracht naar het Stadhuis. Een dag later worden de stemmen op de afzonderlijke kandidaten geteld (voorkeurstemmen). Dit gebeurt tijdens een zitting van het gemeentelijk stembureau (GSB).

Centrale stemopneming is efficiënter, voorspelbaarder en kwalitatief beter

Een voordeel van centraal tellen is dat de werkzaamheden beter te voorspellen te zijn. Je weet immers bij voorbaat dat op de dag na de verkiezingen alle stemmen geteld moeten worden. Hierdoor is vooraf ook beter in te schatten hoeveel vrijwilligers en welke faciliteiten nodig zijn om de telling in één dag af te ronden. Vrijwilligers kunnen professioneler ondersteund worden, en toezicht houden op de telteams is overzichtelijker. Dit leidt tot het tijdig herstellen van eventuele fouten. Hertellingen zijn hierdoor niet nodig.

Datum : 19 september 2023
Zaaknummer : 3899215
Pagina : 2

Decentraal tellen geeft meer onzekerheid. Zo waren voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en de waterschappen in maart dit jaar twee keer zoveel hertellingen door het gemeentelijk stembureau nodig dan vooraf werd verwacht. Processen-verbaal waren niet altijd goed en duidelijk ingevuld wat zorgde voor uitpluiswerk. Het werk voor het gemeentelijk stembureau (GSB) was daardoor veel intensiever en tijdrovender dan verwacht.

Verlichting van de werkzaamheden op de stembureaus

De telling op de stembureaus tijdens de verkiezingsdag worden bij centraal tellen sneller afgerond en de stembureauleden kunnen eerder naar huis. Het (decentraal) tellen van de stemmen voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en de waterschappen eerder dit jaar was zeer belastend. Door de combinatie van de twee verkiezingen, een hogere opkomst en aangescherpte regels en procedures, kostte het tellen veel tijd en werd het voor veel vrijwilligers nachtwerk. Dit kan leiden tot fouten, frustratie en het afhaken van kostbare vrijwilligers. De tellingen tijdens de centrale stemopneming op donderdag 23 november worden uitgevoerd door nieuwe, uitgeruste vrijwilligers.

De keuze voor centrale stemopneming heeft geen gevolgen voor wanneer de uitslag van de verkiezingen bekend is.

Consequenties

Een centrale stemopneming organiseren heeft een grotere impact op de verkiezingsorganisatie. Het vergt vooraf extra planning en vraagt meer voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot het regelen van de benodigde voorzieningen zoals locatie, transport en catering. Er moeten ook meer vrijwilligers geworven en geïnstrueerd worden dan voor decentraal tellen.

De jaarlijkse rijksvergoeding is onafhankelijk van het aantal verkiezingen per jaar. We schatten nu in dat de rijksvergoeding van 2023 voor de NPVV (€ 28.000,-) voldoende moet zijn voor de centrale stemopneming voor deze verkiezing van de Tweede Kamer.

Na de verkiezingen evalueren we de centrale stemopneming. De uitkomst van de evaluatie nemen we mee bij toekomstige besluiten over de wijze van de stemopnemingen.

Communicatie

Het besluit om de uitslag van de verkiezing voor de Tweede Kamer in november vast te stellen door centrale stemopneming wordt gepubliceerd op www.overheid.nl.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Datum : 19 september 2023
Zaaknummer : 3899215
Pagina : 3

